

ETKİNLİKLERLE İLKOKULDA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ

Doç. Dr. Ömür GÜRDOĞAN BAYIR
Dr. Öğr. Üyesi Nur Leman BALBAĞ

..Geleceğin Fikirleri..

ETKİNLİKLERLE İLKOKULDA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ

Yazarlar

Ömür GÜRDOĞAN BAYIR - Nur Leman BALBAĞ

ISBN: 978-605-81351-3-0

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'ne aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Sayın okuyucularımız, bandrolsüz yayınları satın almamanızı diliyoruz.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

Yayın Koordinatörü: Ferit RESULOĞULLARI

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Sadık HANGÜL

1. Baskı: Ankara | Eylül, 2017

2. Baskı: Ankara | Eylül, 2018

3. Baskı: Ankara | Nisan, 2023

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetkeyayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

Baskı: Bizim Dijital Matbaa

Ostim, Serhad Mah. Uzay Çağı Cad. 1128. Sk. No:6, Yenimahalle/Ankara

Tel: 444 9 296

Matbaa Sertifika No: 41356

ÖN SÖZ

Sosyal Bilgiler, öğrencilerin yaşamı okul ortamında deneyimlemesine olanak sağlayacak bir derstir. Bu nedenle, öğrencilerin yaşamları boyunca kullanılacağı bilgi, beceri, değer, tutum ve alışkanlıkların kazandırılmasında kilit bir rol oynamaktadır. Eğitim-öğretim sürecinde bu derece öneme sahip bir dersin nasıl işlendiği öğrencilerin beklenen kazanımları edinmesini etkileyecektir.

Öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersinde kendisinden beklenenleri gerçekleştirmesi onların derse olan tutumları ve bakış açılarıyla yakından ilişkilidir. Özellikle içerisinde yer alan kavram ve ilkelerden kaynaklı öğrenciler tarafından çoğunlukla ezbere dayalı bir ders olarak görülen Sosyal Bilgiler dersinde öğrencilerin algılarını değiştirmek gerekmektedir. Bu noktada, sınıf öğretmenlerinin dersin işleniş bölümünü öğrencilerin ilgisini çekecek nitelikte düzenlemesi gerekmektedir. Sosyal Bilgiler dersinin işleniş sürecinde öğrenciyi etkin kılacak yaklaşım, yöntem ve tekniklerin kullanılması önemlidir. Ayrıca öğrenme-öğretme sürecini destekleyecek gerçek yaşam problemleri, anekdotlar, güncel olaylar vb. konular sınıfa getirilmeli, öğrencilerin son dönemde iç içe olduğu teknolojik araç-gereçlerden yararlanılmalıdır. Sosyal Bilgiler dersi doğasına uygun olarak okul dışına da taşınmalı; müze, ören yerleri, fabrikalar gibi alanlardan yararlanılmalıdır. Öğrencilerin yaşamının bir parçası olan oyunlar Sosyal Bilgiler dersinde de kullanılmalıdır.

Sosyal Bilgiler öğretimi bağlamında ele alınan bu kitapta alanyazındaki bilgi birikiminden yararlanılarak 2017 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programına yönelik etkinlikler tasarlanmıştır. Etkinlikler kazanımlar bazında ele alınmıştır. Her bir kazanımın altında farklı etkinliklere yer verilerek farklı koşullarda çalışan öğretmenler göz önünde bulundurulmaya çalışılmıştır. Ayrıca bu kitapta öğretmen adaylarının da kuram ile uygulama sürecini birleştirmesi amaçlanmıştır. Bu kitabın Sosyal Bilgiler öğretimi konusunda çalışanlara, sınıf öğretmenlerine ve sınıf öğretmeni adaylarına yararlı olması dileğiyle...

Doç. Dr. Ömür GÜRDOĞAN BAYIR

Dr. Öğr. Üyesi Nur Leman BALBAĞ

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	III
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ	1
KAZANIMLAR ve ETKİNLİK ÖRNEKLERİ.....	9
1. BİREY VE TOPLUM	9
ETKİNLİK 1: Kimlik belgelerini karşılaştırıyorum.....	9
ETKİNLİK 2: Kimlik tasarlıyorum	11
ETKİNLİK 3: Kimlikte neler var?	11
ETKİNLİK 4: Kişisel albüm	12
ETKİNLİK 5: Benim tarih şeridim	12
ETKİNLİK 6: Film şeridi	13
ETKİNLİK 7: Her şeyin bir oluş sırası var	15
ETKİNLİK 8: Bireysel ilgilerim	17
ETKİNLİK 9: Spor merkezleri.....	17
ETKİNLİK 10: İlgilerim ve kararlarım	17
ETKİNLİK 11: Kendimi tanıyorum	18
ETKİNLİK 12: Ne kadar önemli?	19
ETKİNLİK 13: Farklılıklarımızla mutluyuz	19
ETKİNLİK 14: Fotoğraflar konuşuyor.....	20
ETKİNLİK 15: Duygularım resimlerimde	22
ETKİNLİK 16: Herkes farklı	22
ETKİNLİK 17: Farklı düşünebiliriz	23
ETKİNLİK 18: Çizgi filminden öğreniyorum	24
ETKİNLİK 19: Fotoğrafları çözümleyebilirim	24
ETKİNLİK 20: Parmak izi	26
ETKİNLİK 22: Farklılıklara saygı	27
ETKİNLİK 23: Şarkılar ne çok şey anlatır.....	28
2. KÜLTÜR VE MİRAS	30
ETKİNLİK 24: Benim ailem	30
ETKİNLİK 25: Ailemizin “en”leri	30

ETKİNLİK 26: Ailemi tanıtıyorum	32
ETKİNLİK 27: Eski eşyaların dili	36
ETKİNLİK 28: Geçmişten geliyorum	38
ETKİNLİK 29: Geçmişimi öğreniyorum	40
ETKİNLİK 30: Bir gezgin anısı	44
ETKİNLİK 31: Mektubumuz var	46
ETKİNLİK 33: Yap-boz	47
ETKİNLİK 34: Sınıfta misafirimiz var	48
ETKİNLİK 35: Geleneksel oyunları anlatıyorum	48
ETKİNLİK 36: Sözlü tarih	50
ETKİNLİK 37: Huzurevi gezisi	50
ETKİNLİK 38: Aşık oyunu	51
ETKİNLİK 39: Arapsaçı	53
ETKİNLİK 40: Bilgisayar oyunları mı?	53
ETKİNLİK 41: Metinleri analiz ediyorum	54
ETKİNLİK 42: Kahramanlarımızın filmi	56
ETKİNLİK 43: Milli Mücadele	56
ETKİNLİK 44: Bir kadın kahramanımız	57
ETKİNLİK 45: Milli Mücadele kahramanlarımız	58

3. İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER 60

ETKİNLİK 46: Sıcak- Soğuk	60
ETKİNLİK 47: Define Arıyoruz	60
ETKİNLİK 50: Kardeşime sürpriz yaptım	63
ETKİNLİK 51: Ne nerede?	65
ETKİNLİK 52: Okulumuzun acil durum yerleri	66
ETKİNLİK 53: Evim nerde?	66
ETKİNLİK 54: Minik mimarlar	66
ETKİNLİK 55: Evimizin krokisi	66
ETKİNLİK 56: Hikâye yazıyorum	67

ETKİNLİK 57: Doğal mı beşeri mi?	67
ETKİNLİK 58: Örneklerden yola çıkarım	68
ETKİNLİK 59: Çevremdeki unsurlar	68
ETKİNLİK 60: Manzara resmi.....	68
ETKİNLİK 61: Havanın halleri.....	70
ETKİNLİK 62: Sembollerle hava olayları	72
ETKİNLİK 63: Yağışlarla grafik çalışması	72
ETKİNLİK 64: Meteoroloji uzmanıyım.....	72
ETKİNLİK 65: Şehrimi Tanıyorum	73
ETKİNLİK 66: İlimizin bir şiiri	73
ETKİNLİK 67: Tabu	74
ETKİNLİK 68: İllerimiz ve komşularımız.....	74
ETKİNLİK 69: Doğal afetleri biliyor muyuz?	75
ETKİNLİK 70: Bizim ülkemiz.....	75
ETKİNLİK 71: Benim sloganım	78
ETKİNLİK 72: Filmlerden öğreniyorum	78
ETKİNLİK 73: Deprem çantası	79
ETKİNLİK 74: Balık kılıcı.....	79
ETKİNLİK 75: Farklı açılardan doğal afetler	81

4. BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM..... 83

ETKİNLİK 76: Tombala.....	83
ETKİNLİK 77: Teknolojik aletleri sınıflandırabilirim	83
ETKİNLİK 78: Ben olmasaydım... ..	85
ETKİNLİK 79: Artık yaşam daha kolay.....	87
ETKİNLİK 80: Neymiş, ne olmuş?.....	87
ETKİNLİK 81: Ben kimim?.....	90
ETKİNLİK 82: Ayrılıp-birleşme	90
ETKİNLİK 83: Karikatür çiziyorum.....	91
ETKİNLİK 84: Nasıl da değişmiş	91

ETKİNLİK 85: Ne biliyorum-ne öğrendim.....	92
ETKİNLİK 86: Müze gezisi	94
ETKİNLİK 87: Eski bir eşya.....	94
ETKİNLİK 88: Gelecekte nasıl olacak?.....	96
ETKİNLİK 89: Fotoğraflara göre değişim	96
ETKİNLİK 90: Küçük mucitler	101
ETKİNLİK 91: Yeni bir ürün	101
ETKİNLİK 92: Reklam tasarlıyorum.....	102
ETKİNLİK 93: Bir girişimci öyküsü	102
ETKİNLİK 94: Röportaj veriyorum.....	104
ETKİNLİK 95: Yararlı mı- zararlı mı?.....	104
ETKİNLİK 96: Oyunağımı kuramıyorum.....	105
ETKİNLİK 97: Münazara	105
ETKİNLİK 98: Proje	105
ETKİNLİK 99: Anektotlar.....	106
ETKİNLİK 100: Bir problem var.....	108

5. ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM..... 109

ETKİNLİK 101: Alışveriş yapıyoruz	109
ETKİNLİK 102: Market alışverişi	110
ETKİNLİK 103: Karikatür ne anlatıyor?	110
ETKİNLİK 105: İsteklerimiz ve ihtiyaçlarımız	112
ETKİNLİK 106: Sorular soruyoruz ve yanıtlıyoruz.....	114
ETKİNLİK 107: Üretim-dağıtım-tüketim	114
ETKİNLİK 108: Çevremizdeki ekonomik faaliyetler.....	116
ETKİNLİK 109: Sessiz sinema	116
ETKİNLİK 110: Kelime ilişkilendirme testi.....	116
ETKİNLİK 111: Meslekleri tanıyorum	118
ETKİNLİK 112: Alışverişte nelere dikkat etmek gerekir?.....	118
ETKİNLİK 113: Nasıl alışveriş yapılır?.....	118

ETKİNLİK 114: Bir çözümü olmalı.....	119
ETKİNLİK 115: Sınıfta panel yapıyoruz	119
ETKİNLİK 116: Bilinçli bir tüketici nasıl olmalı?	119
ETKİNLİK 117: Ailemle alışveriş.....	121
ETKİNLİK 118: Bilinçli tüketici bilinçli toplum	121
ETKİNLİK 119: Aile bütçesi.....	122
ETKİNLİK 120: Bir bütçem var	122
ETKİNLİK 121: Benim Bütçem	122
ETKİNLİK 122: Fulya'nın bir günü	124
ETKİNLİK 123: Benim gazetem	125
ETKİNLİK 124: İsraf-tasarruf.....	125
ETKİNLİK 125: Siz olsaydınız.....	126
ETKİNLİK 126: İsraf önlenmeli mi?	126
6. ETKİN VATANDAŞLIK	133
ETKİNLİK 127: Haklarım Var.....	133
ETKİNLİK 128: Ben olsam... ..	135
ETKİNLİK 129: Ne hissederdim	135
ETKİNLİK 130: Haklarımız	135
ETKİNLİK 131: Çocuk hakları.....	136
ETKİNLİK 132: Sorumluluk listesi	136
ETKİNLİK 133: İssiz bir köy.....	136
ETKİNLİK 134: Yapmasak ne olur?	137
ETKİNLİK 135: Sorumluluklarımız	137
ETKİNLİK 136: Görev paylaşımı.....	139
ETKİNLİK 137. Benim oyunum.....	139
ETKİNLİK 138: Nasıl bir okul?.....	140
ETKİNLİK 139: Öğrenci kulüpleri	140
ETKİNLİK 140: Benim bayramım.....	140
ETKİNLİK 141: Ya özgür olmasaydık.....	141
ETKİNLİK 142: Bağımsızlık ve özgürlük	141

ETKİNLİK 143: Atatürk'e mektup	143
ETKİNLİK 144: Nasıl durumda olurdum?	143
7. KÜRESEL BAĞLANTILAR.....	144
ETKİNLİK 145: Dünyayı tanıyorum	144
ETKİNLİK 146: Uzaklardan mektup geldi	144
ETKİNLİK 147: Bulmaca	145
ETKİNLİK 148: Ülkeleri tanıyorum.....	147
ETKİNLİK 149: Nesi var	147
ETKİNLİK 150: Benim Komşularım.....	147
ETKİNLİK 151: Türk Cumhuriyetleri	147
ETKİNLİK 152: Türk Cumhuriyetleri ve komşularımız.....	148
ETKİNLİK 153: Bir kart oyunu	148
ETKİNLİK 155: Turist rehberiyim.....	150
ETKİNLİK 156: Benzerliklerimiz- farklılıklarımız.....	150
ETKİNLİK 157: Farklı bir kültür.....	150
ETKİNLİK 158: Farklı ülkelerde çocuk oyunları	152
ETKİNLİK 159: Görsellerle farklı kültürler	152
ETKİNLİK 160: Ne hissetmiş olabilirler?	154
ETKİNLİK 161: Benim ülkem.....	154
ETKİNLİK 162: Farklı kültürlerle dünyamız	154
YARARLANILAN VE BAŞVURULABİLECEK KAYNAKLAR ...	157
İNTERNET KAYNAKLARININ WEB ADRESLERİ.....	159